

P6_TA(2007)0006

Lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II) *II**

Europaparlamentets lagstiftningsresolution om rådets gemensamma ståndpunkt inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (ROM II) (9751/7/2006 – C6-0317/2006 – 2003/0168(COD))

(Medbeslutandeförfarandet: andra behandlingen)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av rådets gemensamma ståndpunkt (9751/7/2006 – C6-0317/2006)¹,
 - med beaktande av parlamentets ståndpunkt vid första behandlingen av ärendet², en behandling som avsåg kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (KOM(2003)0427)³,
 - med beaktande av kommissionens ändrade förslag (KOM(2006)0083)⁴,
 - med beaktande av artikel 251.2 i EG-fördraget,
 - med beaktande av artikel 62 i arbetsordningen,
 - med beaktande av andrabehandlingsrekommendationen från utskottet för rättsliga frågor (A6-0481/2006).
1. Europaparlamentet godkänner den gemensamma ståndpunkten såsom ändrad av parlamentet.
 2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att delge rådet och kommissionen parlamentets ståndpunkt.

¹ EUT C 289 E, 28.11.2006, s. 68.

² EUT C 157 E, 6.7.2006, s. 370.

³ Ännu ej offentliggjort i EUT.

⁴ Ännu ej offentliggjort i EUT.

Europaparlamentets ståndpunkt fastställd vid andra behandlingen den 18 januari 2007 inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr .../2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (ROM II)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 61c och artikel 67,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget², och

¹ EUT C 241, 28.9.2004, s. 1.

² Europaparlamentets *ståndpunkt* av den 6 juli 2005 (EUT C 157 E, 6.7.2006, s. 371), rådets gemensamma ståndpunkt av den 25 september 2006 (EUT C 289 E, 28.11.2006, s. 68) och Europaparlamentets ståndpunkt av den 18 januari 2007.

av följande skäl:

- (1) Gemenskapen har satt som mål att bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. I syfte att gradvis upprätta ett sådant område bör gemenskapen besluta om åtgärder rörande civilrättsligt samarbete med gränsöverskridande följder i den mån de behövs för att den inre marknaden skall fungera väl.
- (2) Enligt artikel 65 b i fördraget skall dessa åtgärder omfatta främjande av förenligheten mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet.
- (3) Europeiska rådet uttryckte vid sitt möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 sitt stöd för principen om ömsesidigt erkännande av domar och andra avgöranden av rättsliga myndigheter som en hörnsten i det civilrättsliga samarbetet och uppmanade rådet och kommissionen att anta ett åtgärdsprogram för att genomföra principen om ömsesidigt erkännande.
- (4) Rådet antog den 30 november 2000 kommissionens och rådets gemensamma åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område¹. I programmet identifieras åtgärder som rör harmonisering av lagvalsregler som åtgärder som underlättar ömsesidigt erkännande av domar.
- (5) I Haagprogrammet², som antogs av Europeiska rådet den 5 november 2004, uppmanades till fortsatt aktivt arbete med lagvalsreglerna för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II).

¹ EGT C 12, 15.1.2001, s. 1.

² EUT C 53, 3.3.2005, s. 1.

- (6) För att den inre marknaden skall kunna fungera väl, i syfte att förbättra möjligheten att förutse resultatet av en tvist, öka säkerheten ifråga om vilken lag som är tillämplig och öka den fria rörligheten för domar, måste medlemsstaternas lagvalsregler leda till att samma nationella lag är tillämplig oavsett vid vilket lands domstol talan har väckts.
- (7) Denna förordnings materiella tillämpningsområde och bestämmelser bör överensstämma med rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Bryssel I)¹, Romkonventionen om tillämplig lag på avtalsförpliktelser² (*Romkonventionen*) **och den kommande förordningen om tillämplig lag för obligatoriska förpliktelser (Rom I)**.
- (8) Denna förordning bör tillämpas oberoende av vid vilken slags domstol talan väcks.
- (9) Fordringar som uppkommit på grund av utövandet av statliga befogenheter (*acta iure imperii*) bör inbegripa fordringar mot tjänstemän som agerar på statens vägnar och ansvar för offentliga myndigheters handlingar, inbegripet ansvar för offentligt tillsatta ämbetsmän. Därför bör ärenden som rör sådana fordringar undantas från denna förordnings tillämpningsområde.
- (10) Familjeförhållanden bör omfatta förhållanden mellan föräldrar och barn, mellan makar, mellan besvägrade samt mellan släktingar på sidolinjen. Hänvisningen i artikel 1.2 till förhållanden som har samma verkan som äktenskap och andra familjeförhållanden bör tolkas i enlighet med lagen i den medlemsstat där talan väcks.
- (11) *Lagvalsreglerna i denna förordning omfattar också förpliktelser som följer av strikt ansvar, och de harmoniserade bestämmelserna om anknytningsfaktorer gäller också frågan om ansvarskapacitet vid skadeståndsgrundande händelser.***

¹ EGT L 12, 16.1.2001, s. 1. Förordningen senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 2245/2004 (EUT L 381, 28.12.2004, s. 10).

² EUT C 27, 26.1.1998, s. 34.

- (12) Innebörden i begreppet utomobligatorisk förpliktelse varierar från en medlemsstat till en annan. I denna förordning bör därför utomobligatorisk förpliktelse förstås som ett autonomt begrepp.
- (13) Enhetliga regler som tillämpas oavsett vilket lagval som följer av dem kan göra att risken för snedvriden konkurrens mellan de rättssökande i gemenskapen avvärs.
- (14) ***Behovet av att undvika en snedvridning av konkurrensen och kravet på rättssäkerhet måste emellertid vägas mot behovet av att skipa rättvisa i individuella fall och domstolarna måste följaktligen ha möjlighet att göra skönmässiga bedömningar.***
- (15) Principen om att tillämpa lagen i det land där den skadevällande händelsen inträffade (lex loci delicti) är huvudregeln vid utomobligatoriska förpliktelser i nästan alla medlemsstater men den pratiska tillämpningen av principen varierar när fallet har anknytning till flera länder. Detta leder till osäkerhet ifråga om vilken lag som är tillämplig.
- (16) Enhetliga regler bör öka möjligheten att förutse hur domstolarna kommer att döma och garantera en rimlig avvägning mellan de intressen som den vars ansvar görs gällande och den skadelidande har. Anknytningen till det land där den direkta skadan uppkom (lex loci damni) skapar en rimlig balans mellan de intressen som den vars ansvar görs gällande och den skadelidande har, och den avspeglar även den moderna uppfattningen om civilrättsligt ansvar och utvecklingen av system för strikt ansvar.
- (17) Tillämplig lag bör bestämmas på grundval av var skadan uppkommer oavsett i vilket eller vilka länder indirekta följder kan inträffa. I enlighet med detta bör, i händelse av personskada eller skada på egendom, det land där skadan uppkommer vara det land där personskadan uppstår eller egendomen skadas.

- (18) Huvudregeln i denna förordning bör vara *lex loci damni*, som föreskrivs i artikel 4.1. Artikel 4.2 bör ses som ett undantag från denna huvudprincip, genom vilket en särskild anknytning uppkommer om parterna har sin vanliga vistelseort i samma land. Artikel 4.3 bör betraktas som ett undantag från artikel 4.1 och 4.2 om det framgår av alla omständigheter i fallet att den skadeståndsgrundande händelsen (tort/delict) har en uppenbart närmare anknytning till ett annat land.
- (19) Särskilda regler bör införas för speciella skadeståndsgrundande händelser där regeln inte tillgodoser behovet av en rimlig intressebalans.
- (20) Lagvalsregeln om produktansvar bör uppfylla målen att rättvist fördela de risker som hör till ett modernt högteknologiskt samhälle, skydda konsumenternas hälsa, stimulera till innovation, garantera att konkurrensen inte snedvrids och underlätta handelsutbyte. Införande av ett system med anknytningsfaktorer i olika nivåer tillsammans med en förutsebarhetsregel är en väl avvägd lösning med tanke på dessa mål. I den första nivån beaktas lagen i det land där den skadelidande hade sin vanliga vistelseort när skadan uppkom om produkten salufördes i det landet. De övriga nivåerna blir aktuella om produkten inte salufördes i det landet, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4.2 och möjligheten att det finns en uppenbart närmare anknytning till ett annat land.
- (21) Vid *otillbörliga handelsmetoder* bör lagvalsregeln skydda konkurrerande företag, konsumenterna och den stora allmänheten och säkerställa en korrekt fungerande marknadsekonomi. Dessa mål tillgodoses i allmänhet genom anknytningen till lagen i det land där *marknaden* påverkas eller skulle kunna påverkas.
- (22) De utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i *konkurrensbegränsningar* bör omfatta överträdelser av såväl nationell konkurrenslagstiftning som gemenskapens konkurrenslagstiftning. Tillämplig lag för sådana utomobligatoriska förpliktelser bör vara lagen i det land på vars marknad begränsningen har eller skulle kunna ha verkan, förutsatt att verkan är direkt och betydande. Om skada har lidits i mer än ett land, bör tillämpningen av lagen i vart och ett av dessa länder begränsas till att omfatta den skada som uppstod i det landet.

- (23) *I denna förordning omfattar begreppet otillbörliga handelsmetoder förbud mot avtal mellan företag, beslut fattade av företagsammanslutningar samt samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstaterna och som syftar till eller får till resultat att hindra, begränsa eller snedvrída konkurrensen inom en medlemsstat eller inom den inre marknaden, liksom förbud mot missbruk av en dominerande ställning inom en medlemsstat eller inom den inre marknaden i den mening som avses i artiklarna 81 och 82 i fördraget.*
- (24) *"Miljöskada" bör omfatta skador på skyddade arter och skyddade naturliga livsmiljöer, skador på vatten och markskador i enlighet med definitionen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG av den 21 april 2004 om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador¹.*
- (25) När det gäller miljöskador är tillämpning av principen om särbehandling av den skadelidande fullt berättigad enligt artikel 174 i fördraget som föreskriver att det bör finnas en hög skyddsnivå som bygger på försiktighetsprincipen, principen att förebyggande åtgärder bör vidtas, principen att åtgärder vid källan skall prioriteras och principen att förorenaren skall betala. Frågan om när den person som begär skadestånd kan välja tillämplig lag bör fastställas i enlighet med lagen i den medlemsstat där talan väcktes.

¹ *EUT L 143, 30.4.2004, s. 56. Direktivet ändrat genom direktiv 2006/21/EG (EUT L 102, 11.4.2006, s. 15).*

- (26) Vid immaterialrättsintrång bör den universellt erkända principen om skyddslandsprincipen (*lex loci protectionis*), fortsätta att gälla. Med begreppet immateriella rättigheter bör i denna förordning avses till exempel upphovsrätt, närstående rättigheter, rätt i sitt eget slag i fråga om databasskydd och industriellt rättsskydd.
- (27) Innehållet i begreppet stridsåtgärder, såsom strejk eller lockout, varierar från medlemsstat till medlemsstat och styrs av varje medlemsstats interna regler. Huvudprincipen i denna förordning är därför att lagen i det land där stridsåtgärderna vidtas bör tillämpas, i syfte att skydda rättigheterna och skyldigheterna för arbetstagare och arbetsgivare.
- (28) Den särskilda regeln om stridsåtgärder i artikel 9 påverkar inte villkoren för utövandet av sådana åtgärder i enlighet med nationell lagstiftning och påverkar inte heller den rättsliga statusen för fackföreningar eller arbetstagares representativa organisationer enligt medlemsstaternas lagstiftning.
- (29) *När det gäller kränkning av privatlivet eller personlighetskyddet hindrar inte denna förordning medlemsstaterna från att tillämpa egna, grundlagsstadgade bestämmelser om tryckfrihet och yttrandefrihet i medierna. Det land där den mest betydande delen eller delarna av skadan uppstått eller sannolikt kommer att uppstå bör anses vara det land till vilket publikationen eller sändningen främst riktar sig eller, om detta inte är uppenbart, det land där det redaktionella ansvaret ligger; det landets lag bör då tillämpas. Det land till vilket publikationen eller sändningen riktar sig bör i första hand fastställas på grundval av det språk som används i publikationen eller sändningen eller på grundval av försäljnings- respektive tittar-/lyssnarsiffrorna i ett visst land i förhållande till de totala försäljnings- respektive tittar-/lyssnarsiffrorna eller en kombination av dessa faktorer. Liknande hänsyn bör tas när det gäller publicering via Internet eller andra elektroniska medier.*

- (30) Särskilda regler bör föreskrivas för skada som har vållats av annat än en skadeståndgrundande händelse (tort/delict), till exempel obehörig vinst, tjänst utan uppdrag (negotiorum gestio) *eller* oaktsamhet vid ingående av avtal (culpa in contrahendo).
- (31) Oaktsamhet vid ingående av avtal är ett autonomt begrepp i denna förordning och bör inte nödvändigtvis tolkas i den mening som avses i nationell lagstiftning. Begreppet bör omfatta åsidosättande av upplysningsplikt och avbrutna avtalsförhandlingar. Artikel 12 omfattar endast utomobligatoriska förpliktelser som har direkt koppling till de diskussioner som föregick ingåendet av avtalet. Detta innebär att artikel 4 eller andra tillämpliga bestämmelser i denna förordning bör tillämpas om en person lider personlig skada under förhandlingar om ett avtal.
- (32) För att parternas avsikter skall respekteras och för att höja den rättsliga säkerheten bör parterna uttryckligen få välja vilken lag som skall tillämpas på en utomobligatorisk förpliktelse. Den svagare parten bör skyddas genom att valet villkoras. ***Vidare är det nödvändigt att respektera parternas avsikt i de fall domstolen rimligen kan sluta sig till vilken lag som skall vara tillämplig på skadegrundande händelser.***
- (33) Allmänintresset motiverar att medlemsstaternas domstolar i vissa undantagsfall bör få möjlighet att tillämpa undantag genom att åberopa grunderna för rättsordningen och övergripande tvingande bestämmelser.
- (34) ***Det bör klargöras att den berörda domstolen bör tillämpa principen om fullständigt återställande (restitutio in integrum) i samband med att den fastställer skadeståndets storlek vid personskador, och därvid beakta den skadelidandes faktiska förhållanden i det land där han eller hon har sin vanliga vistelseort. Den bör särskilt beakta de faktiska kostnaderna för eftervård och sjukvård.***

- (35) *Varje part som inför en nationell domstol lägger fram en sådan fordran eller motfordran som omfattas av denna förordning kan beakta alla frågor om tillämplig lag som uppkommer beträffande hans eller hennes fordran eller motfordran och vid behov meddela domstolen och alla övriga parter vilken lagstiftning som han eller hon anser är tillämplig på hela eller vissa delar av fordran.*
- (36) För att uppnå en rimlig avvägning mellan parternas intressen måste i den mån det är lämpligt hänsyn tas till gällande ordnings- och säkerhetsbestämmelser i det land där den skadegörande händelsen inträffade, även när den utomobligatoriska förpliktelsen regleras genom lagstiftningen i ett annat land. Begreppet ordnings- och säkerhetsbestämmelser bör tolkas som att det avser alla regler som har samband med ordning och säkerhet, inklusive exempelvis trafiksäkerhetsregler i händelse av en olycka.
- (37) *Precis som i Romkonventionen gäller principen om att domstolen känner till rätten (jura novit curia). Domstolen bör själv fastställa den utländska lagstiftningen på eget initiativ. I samband med att den utländska lagstiftningen fastställs bör parterna få hjälpa domstolen och domstolen bör även kunna uppmana parterna att medverka.*
- (38) Man bör undvika fördelning på flera instrument av lagvalsregler och skillnader mellan sådana regler. Genom denna förordning utesluts emellertid inte möjligheten att införa lagvalsregler för utomobligatoriska förpliktelser i gemenskapsrättsliga bestämmelser när det gäller särskilda frågor.

Denna förordning bör emellertid inte påverka tillämpningen av andra instrument som fastställer bestämmelser avsedda att bidra till att den inre marknaden fungerar väl i den mån de inte kan tillämpas tillsammans med den lag som anvisas genom reglerna i förordningen.

- (39) Respekten för medlemsstaternas internationella åtaganden innebär att denna förordning inte bör påverka internationella konventioner som en eller flera medlemsstater har anslutit sig till vid den tidpunkt då denna förordning antas. För att göra reglerna mer tillgängliga bör kommissionen, på grundval av uppgifter från medlemsstaterna, offentliggöra en förteckning över de tillämpliga konventionerna i Europeiska unionens officiella tidning.
- (40) Kommissionen kommer att lägga fram ett förslag för Europaparlamentet och rådet om förfaranden och villkor i enlighet med vilka medlemsstaterna, i enskilda undantagsfall och avseende sektorsfrågor, skall ha rätt att för egen del med tredjeländer förhandla om och ingå avtal som innehåller bestämmelser om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser.
- (41) Eftersom målet för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, och det därför, på grund av förordningens omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (42) I enlighet med artikel 3 i det till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning har Förenade kungariket och Irland meddelat sin önskan att delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning.
- (43) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Danmarks ställning deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning som därför inte är bindande för eller tillämplig i Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

Tillämpningsområde

Artikel 1

Materiellt tillämpningsområde

1. Denna förordning skall tillämpas på utomobligatoriska förpliktelser på privaträttens område i situationer som innebär lagkonflikt. Den skall i synnerhet inte tillämpas på skattefrågor, tullfrågor eller förvaltningsrättsliga frågor eller på statens ansvar för handlingar och underlåtenhet vid utövandet av statens myndighet (acta iure imperii).
2. Följande skall undantas från denna förordnings tillämpningsområde:
 - a) utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i familjeförhållanden och förhållanden som enligt den lag som är tillämplig på sådana förhållanden har samma verkan, inberäknat underhållsskyldighet,
 - b) utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i makars förmögenhetsförhållanden, förmögenhetsförhållanden i förhållanden som enligt den lag som är tillämplig på sådana förhållanden har samma verkan som äktenskap samt arv och testamenten,
 - c) utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i växlar, checkar, löpande skuldebrev och andra negotiabla värdepapper, i den utsträckning som förpliktelserna enligt sådana andra negotiabla värdepapper följer av deras negotiabla karaktär,

- d) utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i lagstiftning om bolag och andra juridiska personer, såsom frågor om deras upprättande genom registrering eller på annat sätt, deras rättskapacitet, interna organisation eller upplösning, personligt ansvar för delägare och medlemmar i denna egenskap för bolagets eller den juridiska personens förpliktelser och det personliga ansvar som ett bolags eller dess medlemmars revisorer har för den lagstadgade revisionen av räkenskaperna,
 - e) utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i förhållanden mellan instiftare av en trust, trustees och förmånstagare till en trust som har inrättats frivilligt,
 - f) utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i en *atomskada*.
3. **Denna** förordning skall inte tillämpas på bevisfrågor och processuella frågor, utan att det påverkar tillämpningen av **artiklarna 21, 22 och 23**.
4. I denna förordning avses med medlemsstat alla medlemsstater utom Danmark.

Artikel 2 Utomobligatoriska förpliktelser

1. I denna förordning skall skada omfatta alla följder av skadeståndsgrundande händelser (tort/delict), obehörig vinst, tjänst utan uppdrag (*negotiorum gestio*) eller oaktsamhet vid ingående av avtal (*culpa in contrahendo*).
2. Denna förordning skall också vara tillämplig på utomobligatoriska förpliktelser som kan uppkomma.
3. I denna förordning skall alla hänvisningar till
- a) en skadevållande händelse innefatta skadevållande händelser som kan inträffa, och
 - b) skada innefatta den skada som kan uppkomma.

Artikel 3 Universell tillämpning av lag

Lag som anges i denna förordning skall tillämpas oavsett om det är lagen i en medlemsstat eller inte.

KAPITEL II

Skadeståndsgrundande händelser (tort/delict)

Artikel 4

Huvudregel

1. Om inte annat föreskrivs i denna förordning, skall ifråga om en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i en skadeståndsgrundande händelse lagen i det land där skadan uppkommer tillämpas oavsett i vilket land den skadevållande händelsen inträffade och oavsett i vilket eller vilka länder indirekta följder av händelsen uppkommer.
2. Om både den person vars ansvar görs gällande och den skadelidande har sin vanliga vistelseort i samma land vid den tidpunkt då skadan uppkommer, skall dock lagen i det landet tillämpas.
3. Om det framgår av alla omständigheter i fallet att den skadeståndsgrundande händelsen har en uppenbart närmare anknytning till ett annat land än det som anges i punkt 1 eller 2, skall lagen i det landet tillämpas. En uppenbart närmare anknytning till ett annat land kan särskilt grundas på att det redan finns ett rättsförhållande mellan parterna, såsom ett avtal som har nära anknytning till den skadeståndsgrundande händelsen i fråga.

Artikel 5 Produktansvar

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4.2 skall tillämplig lag för en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i skada som orsakas av en produkt vara

- a) lagen i det land där den skadelidande hade sin vanliga vistelseort när skadan uppkom, om produkten saluförts i det landet, eller i annat fall,
- b) lagen i det land där produkten förvärvades, om produkten saluförts i det landet, eller i annat fall,
- c) lagen i det land där skadan uppkom, om produkten saluförts i det landet.

Emellertid skall tillämplig lag vara lagen i det land där den person vars ansvar görs gällande har sin vanliga vistelseort om han eller hon inte rimligen kunde förutse att produkten, eller en produkt av samma typ, skulle saluföras i det land vars lag är tillämplig enligt a, b eller c.

2. Om det framgår av alla omständigheter i fallet att den skadeståndsgrundande händelsen har en uppenbart närmare anknytning till ett annat land än det som anges i punkt 1, skall lagen i det landet tillämpas. En uppenbart närmare anknytning till ett annat land kan särskilt grundas på att det redan finns ett rättsförhållande mellan parterna, såsom ett avtal som har nära anknytning till den skadeståndsgrundande händelsen i *fråga*.

Artikel 6 Miljöskador

Tillämplig lag för en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i en miljöskada eller person- eller egendomsskada till följd av en sådan skada, skall vara den lag som fastställs genom tillämpning av artikel 4.1, såvida inte den person som begär skadestånd väljer att grunda sin fordran på lagen i det land där den skadevållande händelsen inträffade.

Artikel 7
Kränkning av privatlivet eller personlighetskyddet

1. Tillämplig lag för en utomobligatorisk förpliktelse till följd av en kränkning av privatlivet eller personlighetskyddet skall vara lagen i det land där den mest betydande delen eller delarna av skadan uppstått eller sannolikt kommer att uppstå.

Om kränkningen sker genom en publikation eller en sändning skall det land där den mest betydande delen eller delarna av skadan uppstått eller sannolikt kommer att uppstå anses vara det land till vilket publikationen eller sändningen främst riktar sig eller, om detta inte är uppenbart, det land där det redaktionella ansvaret ligger; det landets lag skall då tillämpas. Det land till vilket publikationen eller sändningen riktar sig skall i första hand fastställas på grundval av det språk som används i publikationen eller sändningen eller på grundval av försäljnings- respektive tittar-/lyssnarsiffrorna i ett visst land i förhållande till de totala försäljnings- respektive tittar-/lyssnarsiffrorna eller en kombination av dessa faktorer.

Denna bestämmelse skall på motsvarande sätt tillämpas på publicering via Internet eller andra elektroniska medier.

2. På replikrätt och liknande frågor, samt på rättsliga åtgärder avsedda att förebygga skada eller förbudstalan gentemot en tidningsutgivare eller ett programföretag angående innehållet i en publikation eller sändning, tillämpas lagen i det land där tidningsutgivaren eller programföretaget har sin vanliga vistelseort.

3. Punkt 2 skall också tillämpas vid kränkning av privatlivet eller personlighetskyddet i samband med hantering av personuppgifter.

Artikel 8 Immaterialrättsintrång

1. Tillämplig lag för en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i ett immaterialrättsintrång skall vara lagen i det land där skydd görs gällande.
2. Tillämplig lag för en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i ett intrång i en immateriellrättighet som gäller i hela gemenskapen, skall vara lagen i det land där intrånget skedde när det gäller alla frågor som inte regleras i det relevanta gemenskapsinstrumentet.
3. Det får inte göras undantag från tillämplig lag enligt denna artikel genom ett avtal i enlighet med artikel 14.

Artikel 9 Stridsåtgärder

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4.2 skall tillämplig lag för en utomobligatorisk förpliktelse avseende ansvar för en person i egenskap av arbetstagare eller arbetsgivare eller organisationer som företräder deras yrkesmässiga intressen för skador orsakade av stridsåtgärder, varslade eller genomförda, vara lagen i det land där åtgärderna kommer att genomföras eller har genomförts.

KAPITEL III
Obehörig vinst, tjänster utan uppdrag (negotiorum gestio) och
oaktsamhet vid ingående av avtal (culpa in contrahendo)

Artikel 10
Obehörig vinst

1. Om en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i obehörig vinst, inbegripet mottagande av felaktigt utbetalda belopp, rör ett förhållande som råder mellan parterna, t.ex. som har sin grund i ett avtal eller en skadeståndsgrundande händelse (tort/delict), som har nära anknytning till den obehöriga vinsten, skall den lag tillämpas som reglerar det förhållandet.

2. Om tillämplig lag inte kan avgöras på grundval av punkt 1 och parterna har sin vanliga vistelseort i samma land när den händelse inträffar som ger upphov till obehörig vinst, skall lagen i det landet tillämpas.

3. Om tillämplig lag inte kan avgöras på grundval av punkt 1 eller 2 skall den vara lagen i det land där den obehöriga vinsten gjordes.

4. Om det framgår av de samlade omständigheterna i fallet att den utomobligatoriska förpliktelse som har sin grund i obehörig vinst har en uppenbart närmare anknytning till ett annat land än det som anges i punkterna 1, 2 och 3, skall lagen i det landet tillämpas.

Artikel 11
Tjänster utan uppdrag

1. Om en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i en tjänst som utförts utan uppdrag i samband med en annan persons angelägenheter, rör ett förhållande som råder mellan parterna, t.ex. som har sin grund i ett avtal eller en skadeståndsgrundande händelse, som har nära anknytning till den utomobligatoriska förpliktelsen, skall den lag tillämpas som reglerar det förhållandet.

2. Om tillämplig lag inte kan avgöras på grundval av punkt 1 och parterna har sin vanliga vistelseort i samma land när den händelse inträffar som ger upphov till skada, skall lagen i det landet tillämpas.

3. Om tillämplig lag inte kan avgöras på grundval av punkt 1 eller 2, skall den vara lagen i det land där tjänsten utfördes.

4. Om det framgår av de samlade omständigheterna i fallet att den utomobligatoriska förpliktelse som har sin grund en tjänst som utförts utan uppdrag i samband med en annan persons angelägenheter har en uppenbart närmare anknytning till ett annat land än det som anges i punkterna 1, 2 och 3, skall lagen i det landet tillämpas.

Artikel 12
Oaktsamhet vid ingående av avtal

1. Tillämplig lag för en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i diskussioner som föregår ingåendet av ett avtal, oavsett om avtalet faktiskt ingicks eller inte, skall vara den lag som är tillämplig på avtalet eller som skulle ha tillämpats för avtalet om det hade ingåtts.

2. När tillämplig lag inte kan fastställas på grundval av punkt 1, skall den vara
 - a) lagen i det land där skadan uppkommer, oavsett i vilket land den skadevållande händelsen inträffade och oavsett i vilket eller vilka länder indirekta följder uppkom, eller
 - b) om parterna har sin vanliga vistelseort i samma land då den skadevållande händelsen inträffade, lagen i det landet, eller
 - c) om det framgår av de samlade omständigheter i fallet att den utomobligatoriska förpliktelse som har sin grund i förhandlingar som föregår ingåendet av ett avtal har en uppenbart närmare anknytning till ett annat land än det som anges i a och b, lagen i det landet.

Artikel 13
Tillämplighet för artikel 8

Vid tillämpningen av detta kapitel skall artikel 8 tillämpas på utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i ett immaterialrättsintrång.

KAPITEL IV
Lagval genom avtal

Artikel 14
Lagval genom avtal

1. Parterna får enas om att en utomobligatorisk förpliktelse skall regleras av en lag som de själva väljer

a) genom ett avtal som har ingåtts efter det att den skadevållande händelsen inträffat,

eller

b) om alla parter bedriver kommersiell verksamhet, också genom ett avtal som de frivilligt har förhandlat fram innan den skadevållande händelsen inträffat.

Lagvalet skall vara uttryckligt eller med rimlig säkerhet framgå av omständigheterna i det aktuella fallet och får inte innebära att tredje mans rättigheter åsidosätts.

2. Om alla omständigheter av betydelse för situationen vid den tidpunkt då den skadevållande händelsen inträffade har anknytning till ett annat land än det vars lag har valts, får parternas val inte hindra tillämpningen av sådana lagregler i det landet som inte kan avtalas bort.

3. Om alla omständigheter av betydelse för situationen vid den tidpunkt då den skadevållande händelsen inträffade har anknytning till en eller flera medlemsstater, får inte parternas val av annan tillämplig lag än en medlemsstats hindra tillämpningen av sådana regler i gemenskapsrätten, i förekommande fall med den tillämpning som görs i domstolsmedlemsstaten, som inte kan avtalas bort.

KAPITEL V
Gemensamma bestämmelser

Artikel 15
Den tillämpliga lagens räckvidd

Tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser enligt denna förordning skall reglera särskilt

- a) grunden för och omfattningen av ansvaret, däribland fastställandet av vilka personer som kan hållas ansvariga för sina handlingar,
- b) grunderna för ansvarsfrihet, begränsning av ansvar och fördelning av ansvar,
- c) förekomsten, arten och bedömningen av skadorna eller den gottgörelse som begärs,
- d) de åtgärder som en domstol får vidta inom gränserna för sina befogenheter enligt sin processlagstiftning för att förhindra skadan eller få den att upphöra, eller för att säkerställa att ersättning utgår för skadan,
- e) frågan om rätten att begära skadestånd eller gottgörelse får överföras, inklusive genom arv,
- f) vilka personer som har rätt till ersättning för skada som de personligen lidit,
- g) ansvar för andra personers handlingar,
- h) det sätt på vilket en förpliktelse kan upphöra samt regler för preskription och andra rättighetsförluster som följer av utgången av en frist, däribland regler för när fristen börjar löpa, när fristen kan avbrytas och när fristen tillfälligt upphör att löpa.

Artikel 16
Överordnade tvingande bestämmelser

Denna förordning skall inte begränsa tillämpningen av bestämmelser i domstolslandets lag när de är tvingande, oavsett vilken lag som i övrigt skall tillämpas på den utomobligatoriska förpliktelsen.

Artikel 17
Ordnings- och säkerhetsbestämmelser

Vid bedömning av uppträdandet av den person vars ansvar görs gällande, skall hänsyn tas, som en sakfråga och i den mån det är lämpligt, till de ordnings- och säkerhetsbestämmelser som gällde på platsen och vid tidpunkten för den händelse som orsakade att ansvaret görs gällande.

Artikel 18
Direkt talan mot den ansvariges försäkringsgivare

Den skadelidande kan väcka talan om skadestånd direkt mot den ansvariges försäkringsgivare, om detta föreskrivs i den tillämpliga lagen för den utomobligatoriska förpliktelsen eller i den tillämpliga lagen för försäkringsavtalet.

Artikel 19
Subrogation

Om en person (borgenären) har en utomobligatorisk fordran mot en annan person (gäldenären) och en tredje person är skyldig att prestera till borgenären eller redan har presterat till denne till uppfyllelse av sin skyldighet, skall frågan om och i vilken utsträckning den tredje personen har rätt att mot gäldenären utöva de rättigheter som borgenären hade mot gäldenären enligt den lag som gäller för förhållandet dem emellan avgöras enligt den lag som gäller för den tredje personens skyldighet att prestera till borgenären.

Artikel 20
Flera skadevållare

Om borgenären har en fordran mot flera gäldenärer som är ansvariga för samma fordran och en av gäldenärerna redan har fullgjort prestationen helt eller delvis, skall frågan om den gäldenärens rätt att begära ersättning från övriga gäldenärer regleras av den lag som är tillämplig för den gäldenärens utomobligatoriska förpliktelse gentemot borgenären.

Artikel 21
Giltighet till formen

En ensidig rättshandling som avser en utomobligatorisk förpliktelse skall vara giltig till formen, om den uppfyller formkraven i den lag som reglerar den utomobligatoriska förpliktelsen eller i lagen i det land där rättshandlingen företogs.

Artikel 22
Skadestånd

Domstolen skall tillämpa principen om fullständigt återställande i samband med att den fastställer skadeståndet vid personskador, och därvid beakta den skadelidandes faktiska förhållanden i det land där han eller hon har sin vanliga vistelseort.

Artikel 23
Bevisbördan

1. Den lag som enligt denna förordning reglerar en utomobligatorisk förpliktelse skall tillämpas i den mån den för utomobligatoriska förpliktelser uppställer rättsliga presumtioner eller fördelar bevisbördan.

2. Bevisning som rör en rättshandling får föras med varje slags bevismedel som godtas enligt lagen i domstolslandet eller enligt någon av de i artikel 21 angivna lagarna enligt vilka rättshandlingen har giltighet till formen, förutsatt att sådan bevisföring kan genomföras vid domstolen.

KAPITEL VI
Övriga bestämmelser

Artikel 24
Vanlig vistelseort

1. Vid tillämpning av denna förordning skall bolags eller en annan juridisk persons vanliga vistelseort vara den plats där den centrala administrationen är belägen.

Om den skadevållande händelsen äger rum eller om skadan uppstår i samband med verksamheten vid en filial, en agentur eller annat verksamhetsställe, skall den plats där filialen, agenturen eller annat verksamhetsställe är beläget anses vara den vanliga vistelseorten.

2. Vid tillämpning av denna förordning skall den vanliga vistelseorten för en fysisk person i samband med dennes näringsverksamhet vara dennes huvudsakliga verksamhetsställe.

Artikel 25
Återförvisning är utesluten

När det i denna förordning föreskrivs att lagen i ett visst land skall tillämpas avses gällande rättsregler i det landet, med undantag för landets regler för internationell privaträtt.

Artikel 26
Stater med mer än en rättsordning

1. Om en stat omfattar flera territoriella enheter som var och en har sina egna rättsregler i fråga om utomobligatoriska förpliktelser, skall varje sådan enhet anses som ett land vid fastställandet av vilken lag som skall tillämpas enligt denna förordning.

2. En medlemsstat där olika territoriella enheter har sina egna rättsregler för utomobligatoriska förpliktelser behöver inte tillämpa denna förordning vid lagkonflikter enbart mellan lagarna i sådana enheter.

Artikel 27
Grunderna för domstolslandets rättsordning

1. Tillämpning av en bestämmelse i den lag som anges i denna förordning får vägras endast om en sådan tillämpning är uppenbart oförenlig med grunderna för domstolslandets rättsordning.

2. ***Dessutom kan tillämpningen av en bestämmelse i den lag som anvisas enligt denna förordning anses stå i strid med grunderna för domstolslandets rättsordning om den leder till utdömande av icke-kompensatoriskt skadestånd, såsom skadestånd vars enda syfte är att avskräcka eller bestraffa.***

Artikel 28

Förhållandet till andra gemenskapsrättsliga bestämmelser

Denna förordning skall inte påverka *tillämpning eller antagande av rättsakter från Europeiska gemenskapernas institutioner* som

- a) på särskilda områden fastställer lagvalsregler för utomobligatoriska förpliktelser, *eller*
- b) *fastställer regler som skall tillämpas oavsett vilken nationell lag som enligt denna förordning reglerar den utomobligatoriska förpliktelsen i fråga, eller*
- c) *förhindrar tillämpning av en bestämmelse eller bestämmelser i domstolslandets lag eller i den lag som skall tillämpas enligt denna förordning, eller*
- d) *fastställer bestämmelser avsedda att bidra till den inre marknadens funktion, i den utsträckning de inte kan tillämpas tillsammans med den lag som avses i bestämmelserna i den internationella privaträtten.*

Artikel 29

Förhållandet till gällande internationella konventioner

1. Denna förordning skall inte påverka tillämpningen av internationella konventioner som en eller flera medlemsstater har tillträtt när denna förordning antas och som fastställer lagvalsregler för utomobligatoriska förpliktelser.

2. Denna förordning skall emellertid bland medlemsstaterna ha företräde framför konventioner som ingåtts uteslutande mellan två eller flera av dem i den mån som konventionerna gäller frågor som regleras genom denna förordning.

KAPITEL VII Slutbestämmelser

Artikel 30

Förteckning över konventioner

1. Senast den ...* skall medlemsstaterna till kommissionen överlämna en förteckning över konventionerna i *artikel 29.1*. Efter detta datum skall medlemsstaterna underrätta kommissionen om alla uppsägningar av konventionerna.

2. Kommissionen skall inom sex månader efter mottagandet i Europeiska unionens officiella tidning offentliggöra
 - i) en förteckning över de konventioner som avses i punkt 1,
 - ii) uppsägningar som avses i punkt 1.

Artikel 31

Översynsklausul

Senast den ...** skall kommissionen för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén lägga fram en rapport om tillämpningen av denna förordning. Rapporten skall i förekommande fall åtföljas av förslag till ändring av **förordningen**.

När denna rapport utarbetas skall kommissionen fästa särskild uppmärksamhet vid konsekvenserna av det sätt på vilket utländsk lagstiftning behandlas inom de olika rättssystemen och vid skadestandsfrågorna, till exempel möjligheten att inom vissa rättssystem utdöma skadestånd med syfte att bestraffa eller avskräcka.

Rapporten skall också omfatta en analys av i vilken utsträckning medlemsstaternas domstolar i praktiken tillämpar utländsk lagstiftning och rekommendationer om huruvida det är lämpligt med gemensamma riktlinjer för tillämpning av utländsk lagstiftning.

* 12 månader efter det att denna förordning har antagits.

** Fyra år efter det att denna förordning har antagits.

Senast den ... skall kommissionen, efter utförligt samråd med berörda parter, bland annat Haagkonferensen för internationell privaträtt, för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén lägga fram en rapport om den rådande situationen i fråga om tillämplig lag vid trafikolyckor. Rapporten skall innehålla en ingående studie över hur vanlig denna företeelse är och de problem som den medför samt en omfattande konsekvensbedömning. Vid behov skall rapporten innehålla ändringsförslag till denna förordning och/eller förslag om att anta särskild lagstiftning.*

Artikel 32
Tillämplighet i tiden

Denna förordning skall tillämpas på skadevållande händelser som inträffar efter det att den har trätt i kraft.

Artikel 33
Datum för tillämpning

Denna förordning skall tillämpas från och med den ...**, med undantag av *artikel 30*, som skall börja tillämpas från och med den ...***.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstater i enlighet med fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdad i ... den ...

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

*

** 18 månader efter det att denna förordning har antagits.

*** 12 månader efter det att denna förordning har antagits.